

I. A SZÜLŐI JOGOKKAL ÉS KÖTELEZETTSÉGEKKEL KAPCSOLATOS TUDNIVALÓK

A szülői jogok és kötelességek jogszabályi háttere:

- Magyarország Alaptörvénye,
- 2011. évi CXC. törvény a köznevelésről,
- 1952. évi IV. törvény a házasságról, családról és gyámságról,
- 2011. évi CCXI. törvény a családok védelméről,
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,
- és a Polgári törvénykönyv.

Az Alaptörvény rögzíti azt a szülői jogot, hogy a szülő megválassza a gyermekének adandó nevelést, tehát a szülő jogosult dönteni a gyermek sorsáról. Kötelezettsége a gyermekről való gondoskodás és a taníttatás. Ehhez kapcsolódik a művelődéshez és **tankötelezettség** betartásához való jog.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény szerint elérendő cél egy olyan köznevelési rendszer megalkotása, amely elősegíti a gyermekek, a fiatalok:

- harmonikus lelki, testi és értelmi fejlődését,
- készségeik, képességeik, ismereteik, jártasságaik, érzelmi és akaratni tulajdonságaik, műveltségük tudatos fejlesztését megfelelően az életkori sajátosságaiknak
- és ezek által erkölcsös, önálló életvitelre és céljaik elérésére, a magánérdekeivel összeegyeztetni képes emberek, felelős állampolgárok nevelése

Továbbá fontos célja:

- a nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása
- a nevelés- oktatás eszközeivel a tehetség gondozása.

A törvény rögzíti, hogy:

- a nevelés-oktatás ingyenes
- mindenki számára elérhető
- a központban a gyermek, a pedagógus, a szülő áll, akiknek a kötelességeik és jogaik egységet alkotnak.

A **családjogi törvény** rendelkezései alapján a kiskorú (a tizennyolcadik életévét be nem töltött) gyermek szülői felügyelet vagy gyámság alatt áll.

A szülői felügyelet körében a szülő ellátja a gyermek:

- gondozását, nevelését, tartását
- testi, értelmi fejlődésének elősegítését, biztosítását
- vagyonának kezelését,
- törvényes képviselőtét.

A szülők közös felelőssége gyermekük nevelésének és fejlődésének biztosítása, hiszen a szülői felügyeletet a szülők együttesen gyakorolják.

A szülői felügyelet keretében a szülő joga és kötelessége, hogy kiskorú gyermekét személyi és vagyoni ügyekben képviselje.

A kiskorú gyermek gondozására vonatkozó jogszabályok szerint:

- a kiskorú gyermek szülői vagy gyámsági gondviselés alatt áll.

A szülői gondviselés felügyeleti tartalma:

- a kiskorú gyermek gondviselése, nevelése
- vagyonának kezelése,
- törvényes képviselőnek joga és kötelessége,
- gyámnevezésnek, illetve a gyámságból való kizárás joga.

Amennyiben a szülők nem élnek együtt, s a gyermek egyiküknél van elhelyezve, a felügyeletet az a szülő gyakorolja, akinél a gyermeket elhelyezték. Ha külön élő szülők gyermeke más személynél van elhelyezve és a szülők nem tudnak megegyezni, a felügyeletet gyakorló szülőt a gyámhatóság jelöli ki. Azok a szülők, akik a felügyeletet közösen gyakorolják, gyermekük vagyonát is közösen kezelik. A szülői felügyelet megszüntethető, ha gyermek sérelmére a szülő visszaél, kötelességeit elhanyagolja, életmódjával a fejlődését veszélyezteti.

Szünetel a szülői felügyelet, ha a szülő cselekvőképességében korlátozott, feladatának ellátásában akadályozott, vagy ismeretlen helyen tartózkodik.

A szülőnek joga van gyermekével érintkezni akkor is, ha a felügyelet megszűnt, vagy szünetel.

Ha a szülők nem tudnak megegyezni, akkor a gyámhatóság jelöli ki az érintkezés módját.

Gyámhatósági jóváhagyás szükséges például:

- kiskorú tartására
- ingatlana megterhelésére, megszerzésére
- ingatlana elidegenítésére.

A szülők gyermekük jövedelmét csak a gyermek fejlődését elősegítő szükségletekre fordíthatják, azzal a keresettel, amivel a gyermek rendelkezik –amit munkájával maga szerzett - szabadon rendelkezik, de ha a szüleivel él, hozzá kell járulnia a háztartás költségeihez.

A **Polgári Törvénykönyv** szabályozza a gyermekek cselekvőképességére vonatkozó szabályait is. E szerint a tizennegyedik életévét betöltött kiskorú cselekvőképtelen, vagyis nem tehet érvényes nyilatkozatot. A tizennegyedik életévét betöltött, de a tizennyolcadik életévét még el nem ért kiskorú korlátozottan cselekvőképes, ezért nyilatkozatának érvényességéhez be kell szerezni a szülő előzetes beleegyezését, illetőleg utólagos jóváhagyását.